

črte Njemen-Bohr-Narew, to se pravi trdnjava Rowno naravnost ogrožena.

S temi navedbami podan strateški položaj je neizmerne važnosti in ima za prihodnost nedogledne posledice; Rusi so namreč v nevarnosti, da jih Nemci od strani zgrabijo. Ni še to sicer neovrgljivo omogočeno, a priprave so že pričete. Samo Narew črta s trdnjavama Zearze in Paltusk se ima še vzeti in — prosta je pot. Nadalje je obkoljenje Njemen-črte še večjega pomena, ker učinkuje neposredno na drugo rusko obrambno črto, to je črto Njemen-Bug, ki pride pri opustitvi Visline črte v poštev ter ima svoje opore na severu v trdnjavi Rowno, v sredini Brest-Litovsk in na jugu v trdnjavskem trikotniku Luck-Dubno-Rowno.

Generalfeldmaršal Hindenburg-ova krasna zmaga dovoljuje Nemcem kakor tudi nam kot njihovim zaveznikom najslajše nade, in trdno sme vsakdo od nas upati, da se bodo vse izpolnile.

Dopisi.

Izjava. Podpisani urednik „Štajerca“ Karl Linhart izjavlja, da je vsled napačnih informacij s strani občanov občine Sv. Štefan pri Šmarju tamošnjega župana in načelnika krajevnega šolskega sveta g. P. Zakočeka v tem listu opetovano na časti žalil in mu očital nerednosti v njegovem poslovanju kot župan in načelnik krajevnega šolskega sveta. Ker sem se pa prepričal, da so vsa očitavanja glede njegovega uređovanja popolnoma neresnična, jih prekličem v vsem obsegu in obžalujem vrhu tega tudi druge napade na njegovo osebnost. Tudi se za vežem, da ga ne bom v bodoče v nobenem oziru več napadal in žalil.

Karl Linhart
urednik „Štajerca“

Pol leta vojske.

Pol leta že je trajala vojska in v tem da je trajala, je rastla. Če že ravno ni bilo sigurno prerokovati, vendar je najbrž vsaka izmed vojskujočih držav si mislila: to je vojska 1914. A sedaj pišemo 1915, prvo polovico leta velikanske vojske in zgolj, brezmišelnost bi bila, konec vojske na določeni čas prerokovati ali o obsegu tega kar še ima priti, govoriti.

Vemo samo to, da se stranke oborožujejo v taki meri, kot bi imela prava vojska še le se začeti. Novi milijoni so poklicani pod orožje, nastala je vojna doba „drugih armad“ (Napoleon). Obenem se oborožujejo države v gospodarstvenem oziru in sicer še le sedaj kot v vojnem stanu. Za priskrbo kruha se zaseči žito. Avstrijsko-Ogerska in Nemčija si dobavate iz domačih tovarn ogromne množine topov, pušk in raznovrstne municije. Finančni ministri se posvetujejo in potujejo, da bi jim bilo mogoče nove milijarde dobiti za sod brez dna. In zdaj je skoraj tako, kakor se v starih pravljicah o turških časih pravi: da je solnce krvavo bilo.

Od začetka sem vojska vedno raste. Koj po začetku vojske se je udeležnikom pridružila Belgija in skoraj istovrstno Anglija. Z Anglijo zapletle so se v boj tudi njene kolonije po vesoljnem svetu in na Francoskem so v boj korakali Kanadci iz Severne Amerike, Indijci, Zamořci i. d. Potem se je našim nasprotnikom pridružila Japonska. Po treh mesecih vojske stopi Turčija na stran Avstrijsko-Ogerske in Nemčije in vsi tri deli takozvanega starega sveta postali so enotno bojno polje. Kje so zosostale činite, ki so veljale še pred par meseci

za pretirane? Že dosedaj je ta vojska terjala več žrtve na mrtvih, kakor vse vojske iz zadnjih sto let, sem od leta 1815. Akoravno se je že porabilo denarja, da njega množino ne moremo zapopasti, vendar se še ne misli na to, da bi znale države v tem oziru opesati.

Napovedi vojske nismo več šteli, toda kdo ve, kdaj bode njihova vrsta končana? Bojujoči še stojijo pokonci: pripravljeni neizmerne raje prekositi, nego slabost priznati!

V sredini tega boja brez mrila, mađ krvavo preteklostjo in megleno prihodnostjo stojite nepremakljivi Avstrijsko-Ogerska in nje zaveznica Nemčija. Vsim naporom mnogoštevilnih sovražnikov postavili ste vedno nova sredstva njune moči v bran, kojih neizcrpno celo njuni nasprotniki pripoznavajo in občudujejo. Večina njenih armad se bojuje na sovražnikovih tleh, katere imate zasedene, in ta ozemlja se — akoravno polagoma — še vedno razširjujejo. Kar je bilo tu in tam navidezno nazadovanje, izkazalo se je v kratkem kot krepko napredovanje. Tako na vzhodu kakor na zapadu.

Kjerkoli so sovražniki navidezno prodirali, povsodi so se morali prej ali slej umakniti. Več kot štiri tedne na primer so poskušale Joffe-jeve armade nemško verigo pretrgati in sicer v času, ko je bila najslabša, a ves njih trud bil je zaman. Stoinpetdeset tisoč mož so stale Francoze te poskušje. Njih vspeh je bil, da so se morali na najvažnejši točki svoje fronte umakniti. S tem so se prepričali, da je ves tozadevni trud zastoj; kar se v najugodnejšem trenutku ni posrečilo, se tudi nikdar posrečilo ne bo.

O angleških milijonskih armadah, o kojih so si kaj radi polna usta vzeli, je vse nekako potihnilo. Francozi seveda vse žile napenjajo svoje armade popolniti, toda od kod naj dopolnitve vzemajo? Iz domače dežele so že pobrali, kar je količkaj bilo sposobnega, s kolonij pa ne smejo vojaštva odtegniti, ker so iste od vstašev ogrožene.

Iz Galicije se Rusi trajno odmikajo, le našo nepremagljivo trdnjavo Przemysl še trdovratno naskakujejo; a dosedaj so vsi njihovi navalni ostali brezuspešni. Przemysl je in ostane za Ruse trd oreh, ob kojem so si že marsikateri zob oškrtali. Z Ogerskega in iz Bukovine pa so itak že pobrali svoja šila in kopita ter se pobrali tje, odkoder so prišli. Vso upanje, je opravičeno, da v kratkem ne bo niti enega Rusa več na avstrijsko-ogerskih tleh. (Da so bili primorani iti Rusi iz Vzhodno-Pruskega kakor k . . . s plesa, o tem, je „Štajerc“ na drugem mestu natančneje poročal in tudi danes poroča.)

In kaj je z vojsko izstradanja? Na tem polju boja začela je Nemčija sedaj z ofenzivo. Medtem ko si je Nemčija v tem oziru s vsimi vspeh zasigurojočimi naredbami utrdila svoj obstoj, pričrjena se v zraku in pod morsko gladino vojska blokada, ki naj zabrani Angliji vsak dovoz živeža.

Rusija ima že nekako slutnjo, da ji ne bo mogoče do konca stanovitno ostati, ker ji doma preti finančna katastrofa (po sklenjenem miru!), Franciji pa manjka ljudi da bi si svoje velikanske izgube v fronti nadomestila. Mogoče da bojo naši sovražniki svojo vojno utrujenost še za nekaj časa premagati skušali, toda utajiti se ne da. Nasprotno pa stojite Avstrijsko-Ogerska in Nemčija neupognjeni, četudi si želita skorajnega miru; in bodete vzdržali se pokonci sedaj in znanprej, dokler ne bo prišel čas, ki bo za nas zlato jutro mirnega življenja.

pravico tudi dognati. Boj za vsakdanji kruh hoče vztrajnosti in moči.

Gledati moramo zato, da se ohranimo vedno zdrave in moči se zavedajoče, motenja zdravja in boleče trpljenje moramo hitro odstraniti, pri čemer nam izborno služi Fellerjev bolečina tolažeči rastlinski esenčni fluid z znakom „Elsafluid“.

Pri revmatskih, protinskih ali nevralskih bolečinah, bodanju, trganju, lumbagu (Hexenschuß), bolečinah v križu, bodanju v ledjih in drugih s prehlajenjem, prepihom in prenaporom nalezljivih bolečinah, tolaži bolečine, poživlja in osvežuje.

Bosna pomirjena?

Kaj je govoril general Sarkotić Bošnjakom.

Leta in leta sem se je vedno zatrjevalo od vseh strani, tudi od takih, ki bi imela biti bolje poučena, da je v Bosni in Hercegovini vse v redu in da stojé te nove avstrijsko-ogerske dežele na isti stopnji lojalnosti kakor katerabodi druga. Najnovejši čas nam je odkril, da tam doli ni vse tako kakor bi moralo in znalo biti. Ne ozirajé se na podpihovanja in podkupljevanja od zunaj smelo rečemo, da se ljudstvo teh dežel pač še ni vživeló za naše razmere urejenih državnih zanošajev. Sarajevski zločin, njegova preiskava in zadržanje velikega dela prebivalstva v vojski s Srbijo je pokazal in še kaže, kako da stoji z lojalnostjo v Bosni in Hercegovini. Toda natančneje pisati o tem, bilo bi tveganje — zapasti cenzuri! —

Podajemo toraj tukaj samo poročilo iz Banjaluke tikajoče se govora bosno-hercegovskega deželnega šefa, generala Štefana plem. Sarkotić-a, ki ga je imel o priliki sprejema najvišjih predstojnikov vseh veroizpovedanj v Banjaluki dne 12. februarja. Medtem ko je vse druge, kakor turškega, protestantskega in judovskega in v prvi vrsti katoliškega najvišjega predstojnika zaradi njih uspešnega ali vsaj potrudljivega delovanja p hvalil in vsakemu posebej svojo zaupnost izrekel, je govoril grško-orientalskemu metropolitu (srbskemu nadškofu) besede, ki so polne izjavov nezadovoljnosti in graje. Rekel je med drugim: „Upam, da je Vaše zatrdilo lojalitete odkritosrčno! Tudi jaz sem jugoslovanskega pokolenja ter se spominjam iz iz svoje mladosti, da se v moji domovini na Hrvatskem Srbi v oziru na lojaliteto in zvestobo do cesarja od Hrvatov niso dali prekositi. Hrvatje kakor Srbi, oboji so bili zasloba prestola. S tem večjo žalostjo sem zvedel, kaj se je zgodilo in kaj se še danes godi. Priznanašanje in blagovoljnost uprave proti ljudstvu tolažili ste od prvakov ljudstva kot slabost. Duhovništvo, ki je poklicano duhovno ljudstvo oblažiti, opustošilo je dušo ljudstva; učiteljstvo, ki ima nalogo duševne zmožnosti ljudstva povzdigniti, je te zastrupilo. Pozdravljam ljudstvo. Odgovornost za storjeno seveda tudi ljudstvo zadene, glavni krivci so pa vendar tisti, ki so ljudstvo zapeljali, duhovništvo in učiteljstvo.“

Velika škoda mora se poravnati. Duhovništvo in učiteljstvo mora si izbrati druga pota, in upam, da bodeta v mojem smislu delovala. Ako bi se pa pričakovano ne izpolnilo, tedaj se bodo našli drugi, katerim se bo ta najdražja last države, namreč duša in duševne moči ljudstva, z mirno vestjo zaupala. Predragiči se stvar mora Bosna in Hercegovina ste z neločljivo vezjo z monarhijo strinjeni in bodete tako ostali. Najbrezobzirnejše se bode postopalo proti vsem subverzivnim elementom.“

Pri poklonu uradništva rekel je na pozdrav, da mora biti za uradnike zvezda vodnica: pravica in pravičnost. Tudi v dvomljivih slučajih se interesi države ne smejo kratiti. Zdrava uprava ima le na podlagi trdne državne avtoritete zadostno zaslobmo. Ta avtoriteta je v uradništvu posebejnena. Uradnik si ima vedno predočevati, da je organ izvršitve državnih smotrov.

Pri sprejemu občinskega zastopa, pozdravil je generala banjaluški župan Hamdi bey Džinić ter povdarjal lojaliteto meščanstva. Deželni šef je nato med drugim pripomnil, da ima meščanstvo sicer v prvi vrsti gospodarstvene naloge

Čitajmo, kaj piše neki učitelj o Fellerjevem „Elsafluidu“:

„Slučajno sem naletel na nekaj steklenic Vašega izbornega rastlinskega esenčnega fluida „Elsa“. Izborno mi je služil pri mojih zastaranih bolečinah. Učinek je bil naravnost čudovit. Prosim, da mi takoj pošljete tucat svojega domačega zdravila.“ Ivan Wagner s. r., učitelj, Weissbriach, Koroško.

Naši bralci bi morali Fellerjev fluid z znakom „Elsa fluid“ imeti doma, saj stane poizkusni tucat samo 6 kron franko in se samo pristen dobiva od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 241 (Hrvatsko). . . . . dazir.

Moč in pravica.

Nepristani boj je naše življenje. Ne samo boj za vsakdanji kruh, nego tudi boj za drugo materialno blago, za idealne zahteve, za ugled, čast in marsikaj drugega. Vsak pa ne zmaga v tem boju, čeprav je po zakonu v pravici. Saj pravi že pesnik: „Živemu pravico!“ Mirno pa lahko povemo: pravico ima zdravil Zakaj, kaj pomaga človeku, da se zaveda, da je človeško in zakonito v pravici, ako nima moči, svojo